

RZECZPOSPOLITA W XVII WIEKU I JEJ ZWIĄZKI Z ORIENTEM

W XVII WIEKU POLSKA BYŁA WIELKIM MOCARSTWEM, KTÓRE SAŚIADOWAŁO Z IMPERIUM OSMAŃSKIM (DZISIEJSZA TURCJA). KRAJE TE ŁĄCZYŁY LICZNE STOSUNKI.

OBA MOCARSTWA BYŁY KRAJAMI WIELOKULTUROWYMI I WIELOWYZNANIOWYMI A WPŁYWY KULTUR WZAJEMNIE SIĘ PRZENIKAŁY (WPŁYWAŁY NA SIEBIE, MIESZAŁY I CZERPAŁY WZORCE)

WYMIANA KULTUROWA MIĘDZY POLSKĄ I TURCJĄ

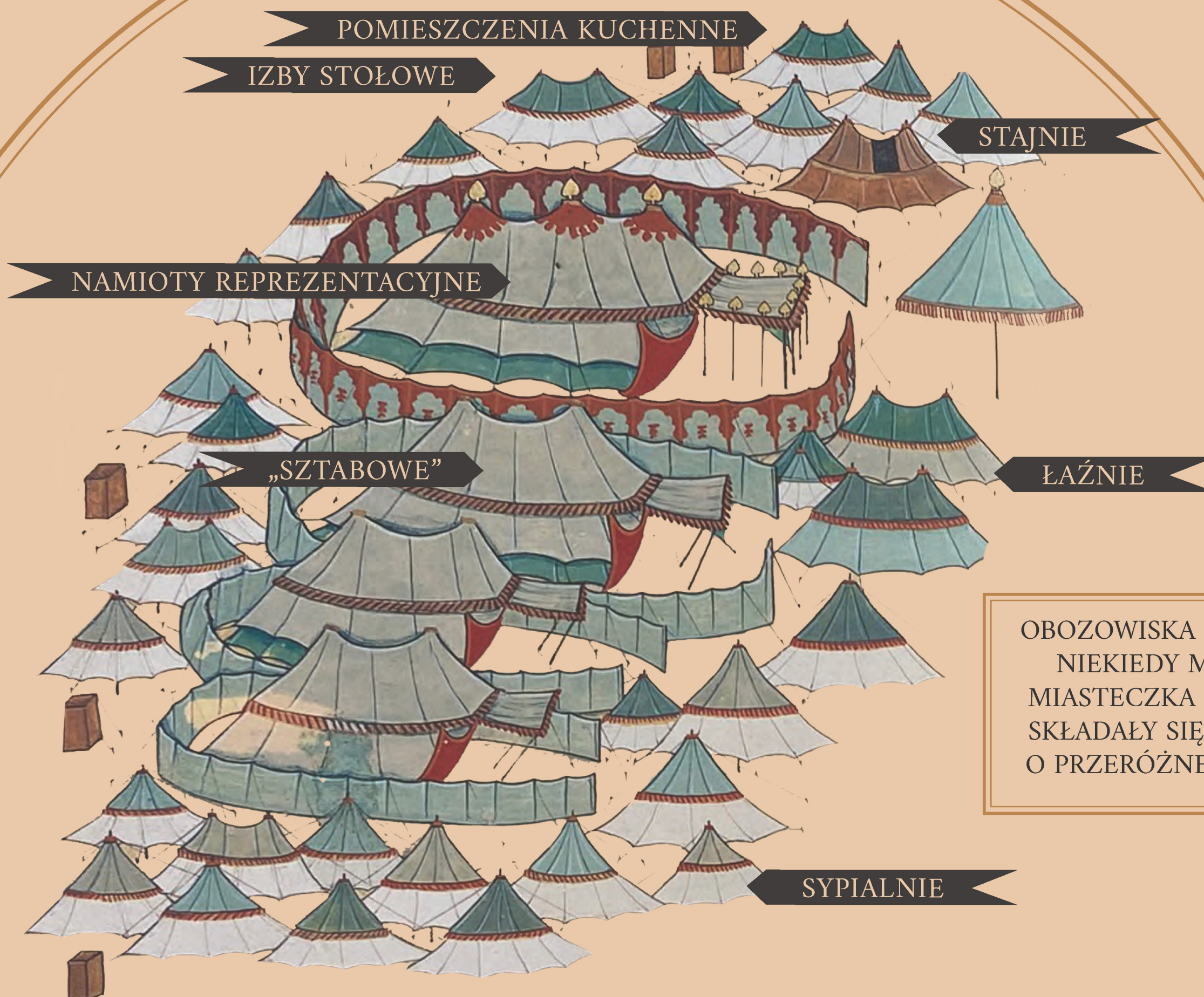
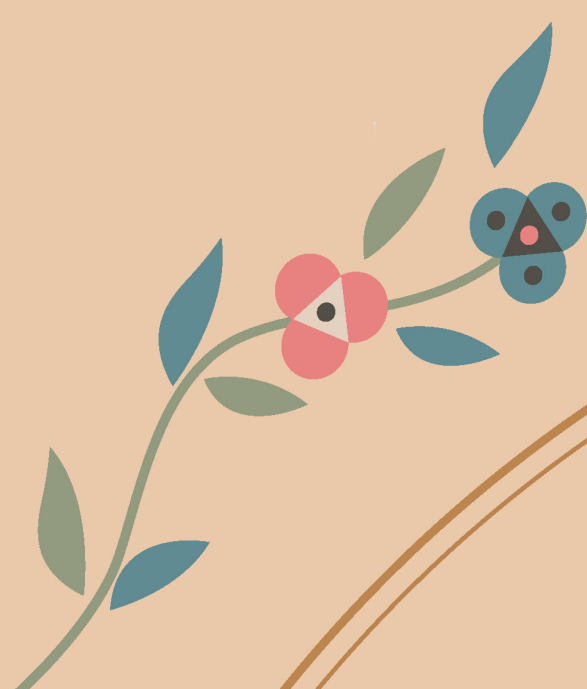
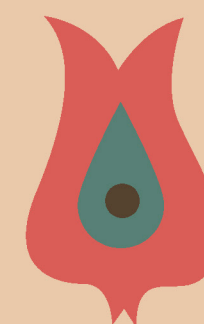
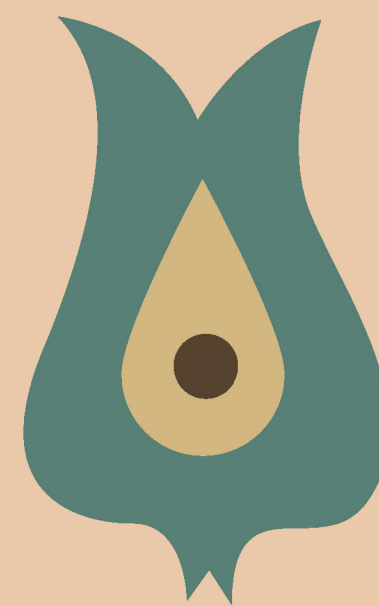
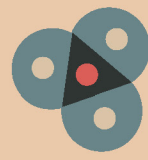

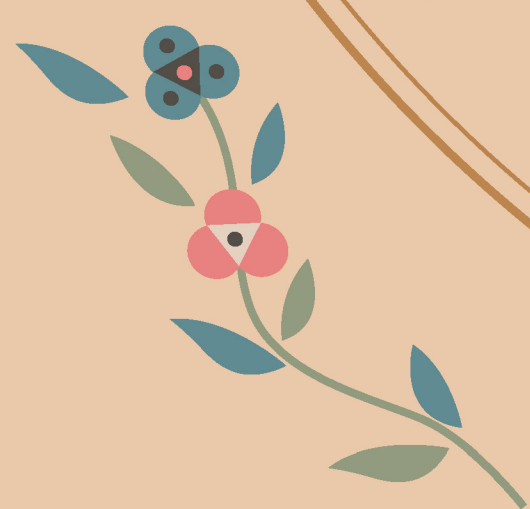
MIASTEczKA NAMIOTOWE I MOBILNE PAŁACE

POSELSTWA PRZEMIERZAŁY PAŃSTWO TURECKIE DWOMA SZLAKAMI: MORSKIM I LĄDOWYM. W XVI WIEKU DELEGACJE NIE BYŁY LICZNE, CZĘSTO WIĘC PRZYŁĄCZANO SIĘ DO KARAWANY KUPIECKIEJ I RAZEM Z NIĄ PODRÓŻOWANO. W PEWIEN SPOSÓB ORSZAK POSELSKI PRZYPOMINAŁ KARAWANĘ KUPIECKĄ, GDYŻ KAŻDY Z DELEGATÓW WIOZŁ ZE SOBĄ PRZEDMIOTY, KTÓRE ZAMIERZAŁ SPRZEDAĆ, TUDŻIEŻ WRACAJĄC TE, KTÓRE DOPIERO CO ZAKUPIŁ W STOLICY IMPERUM OSMAŃSKIEGO.

W XVII WIEKU MISJE DYPLMATYCZNE ZACZĘTO POWIERZAĆ MAGNATOM, KTÓRZY PODRÓŻOWALI ZDECYDOWANIE WYTWORNIĘJ, POSIADAJĄC DUŻĄ LICZBĘ ASYSTENCJI.

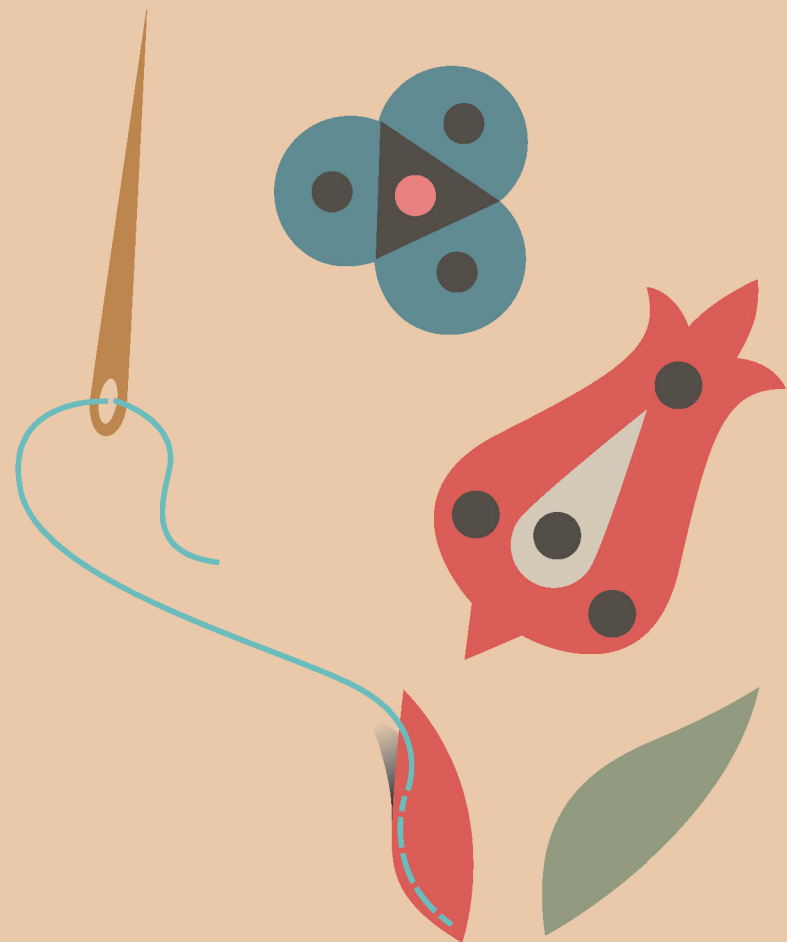
OBOZOWISKA TWORZYŁY NIEKIEDY MOBILNE MIASTEczKA NA KTÓRE SKŁADAŁY SIĘ NAMIOTY O PRZERÓŻNEJ FUNKCJI.

BUDOWA NAMIOTU

KONSTRUKCJA PANELU

1

Warstwa wewnętrzna wykonana z lnianego płótna i dekorowana techniką aplikacji (naszywania na tło barwnej tkaniny wyciętej w odpowiednie wzory)

2

Podszewka

3

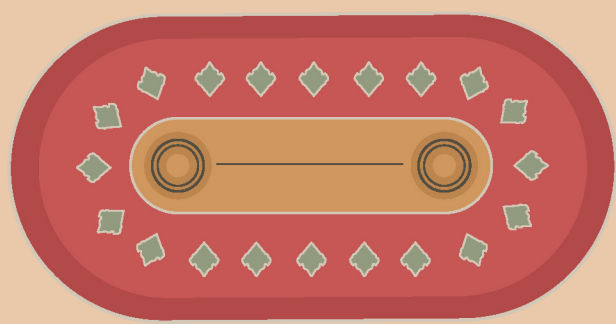
Warstwa zewnętrzna. Zwykle mniej strojna. Impregnowana w celu ochrony przed warunkami atmosferycznymi.

KONSTRUKCJA NAMIOTU

Wszystkie namioty bez względu na kształt składały się z dwóch zasadniczych części: płotów czyli ścian i dachu

Panel był podstawowym modulem konstrukcyjnym namiotu. Panele zszywano ze sobą tworząc w ten sposób ściany i dach namiotu.

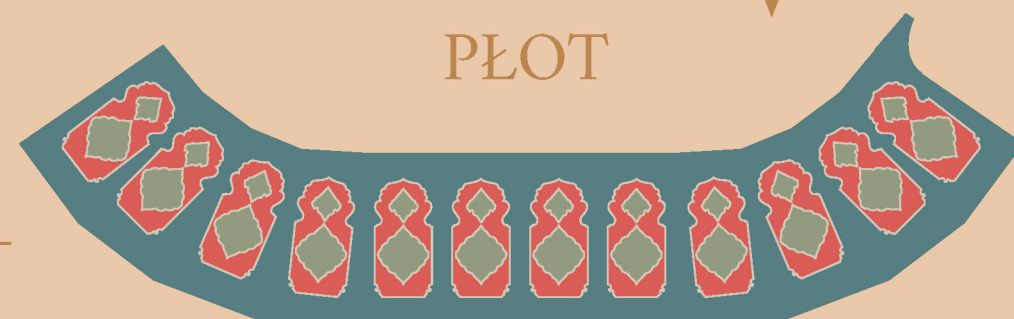
DACH

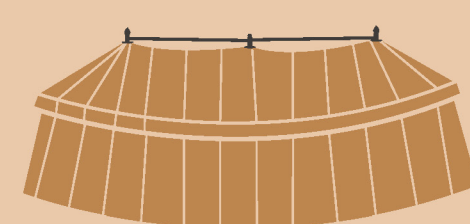
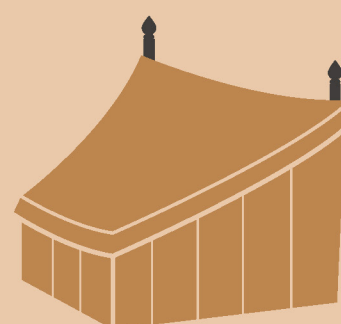
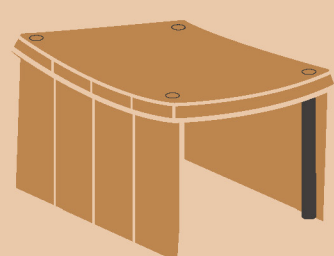
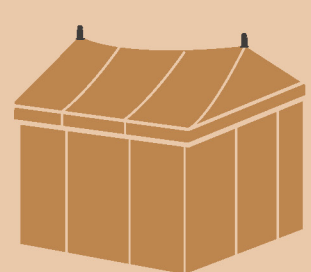
DREWNIANA KONSTRUKCJA NOŚNA

RÓŻNORODNOŚĆ KONSTRUKCJI

W zależności od swojego przeznaczenia namioty przyjmowały przeróżne kształty. Poniżej przykłady tylko kilku z nich.

PŁOT

MIESZKANIE W NAMIOCIE

KARTUSZ Z ŻYCZENIAMI POMYŚLNOŚCI

SKÓRZANE WZMOCNIENIE
Gniazda Masztu.

ŁĄCZENIE PŁOTU Z DACHEM

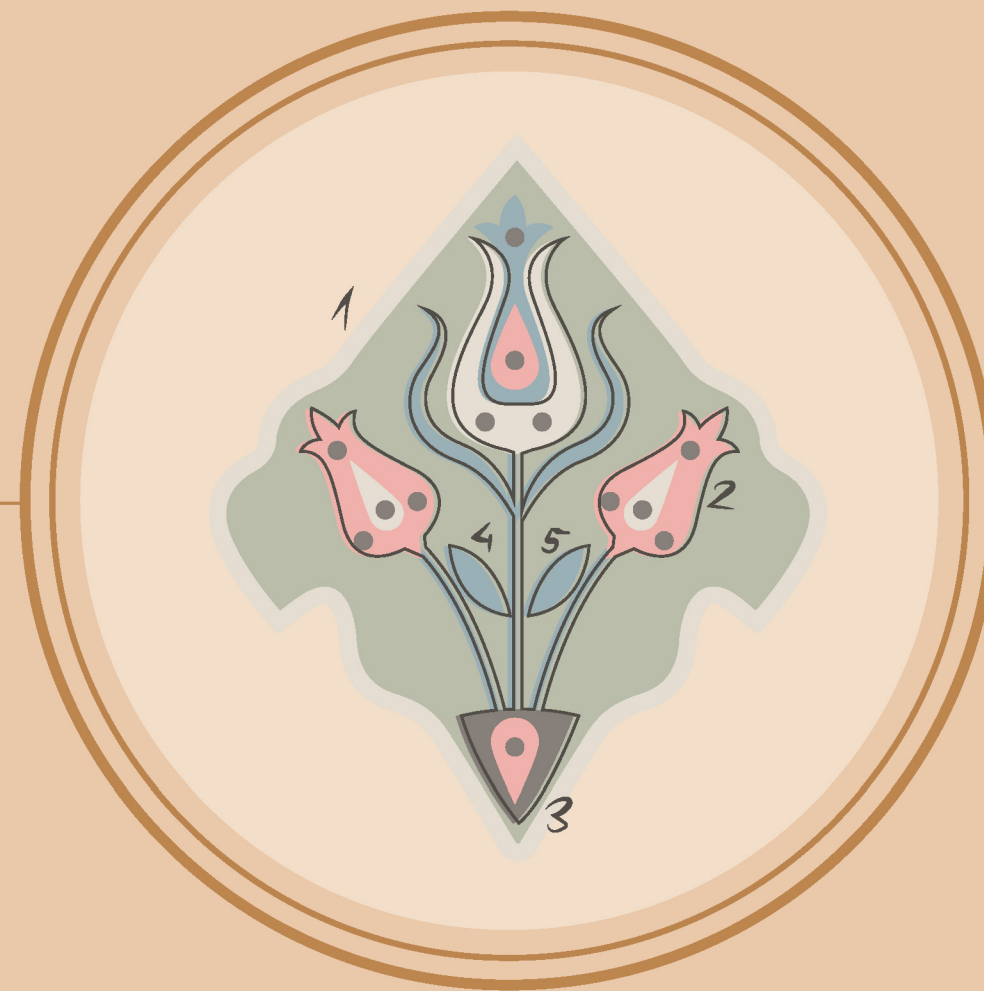
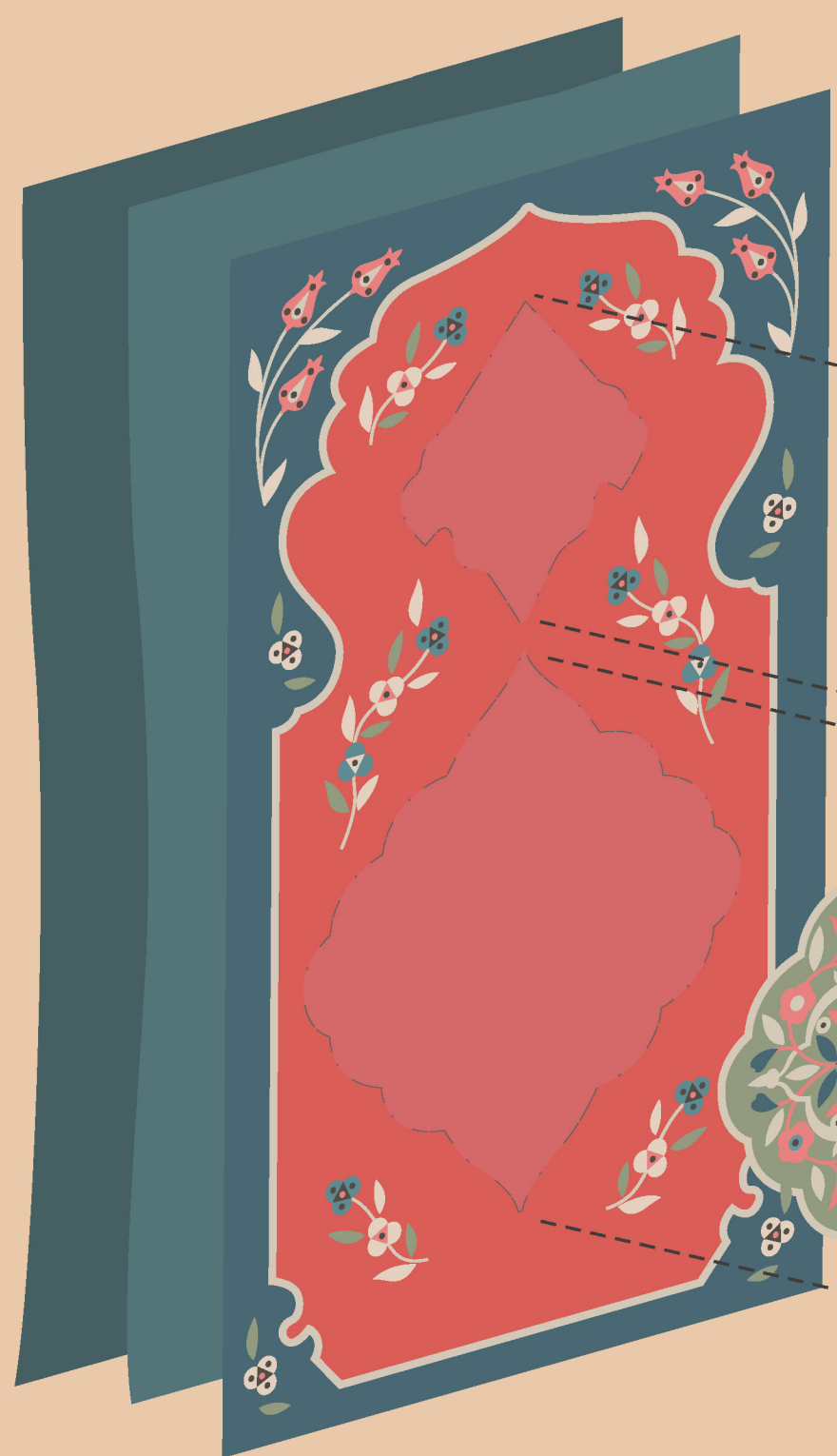
KONSERWACJA NAMIOTÓW

W LATACH 80 TYCH PRZEPROWADZONO NA WAWELU KONSERWACJĘ NAMIOTÓW. W TYM CELU OPRACOWANO PIONIERSKĄ METODĘ.

1

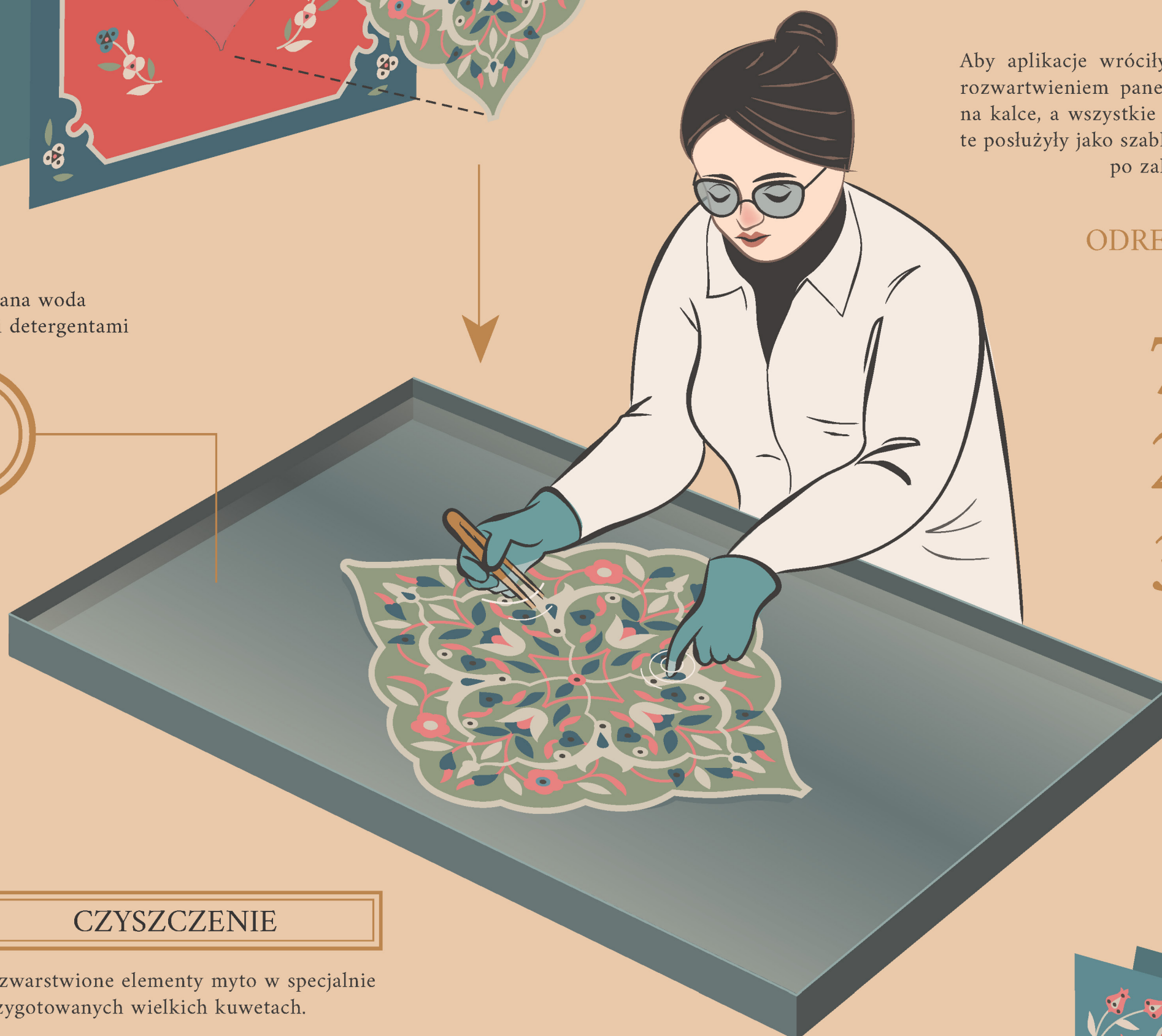
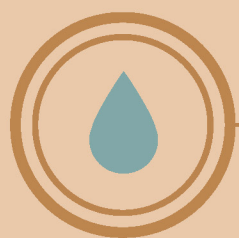
SEPARACJA ELEMENTÓW

Namioty podzielono na segmenty, następnie każdy segment rozseparowano na pojedyncze elementy.

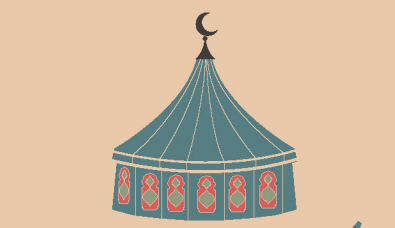
Aby aplikacje wróciły bezbłędnie na swoje miejsce, przed rozwarstwieniem paneli, odrysowano dokładnie kompozycje na kalce, a wszystkie elementy starannie opisano. Rysunki te posłużyły jako szablony do ponownego złożenia namiotów po zakończeniu czyszczenia.

Dejonizowana woda z łagodnymi detergentami

ODRESTAUROWANE OBIEKTY

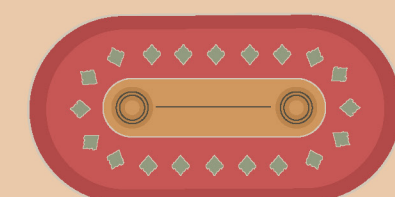
7 x

2 x

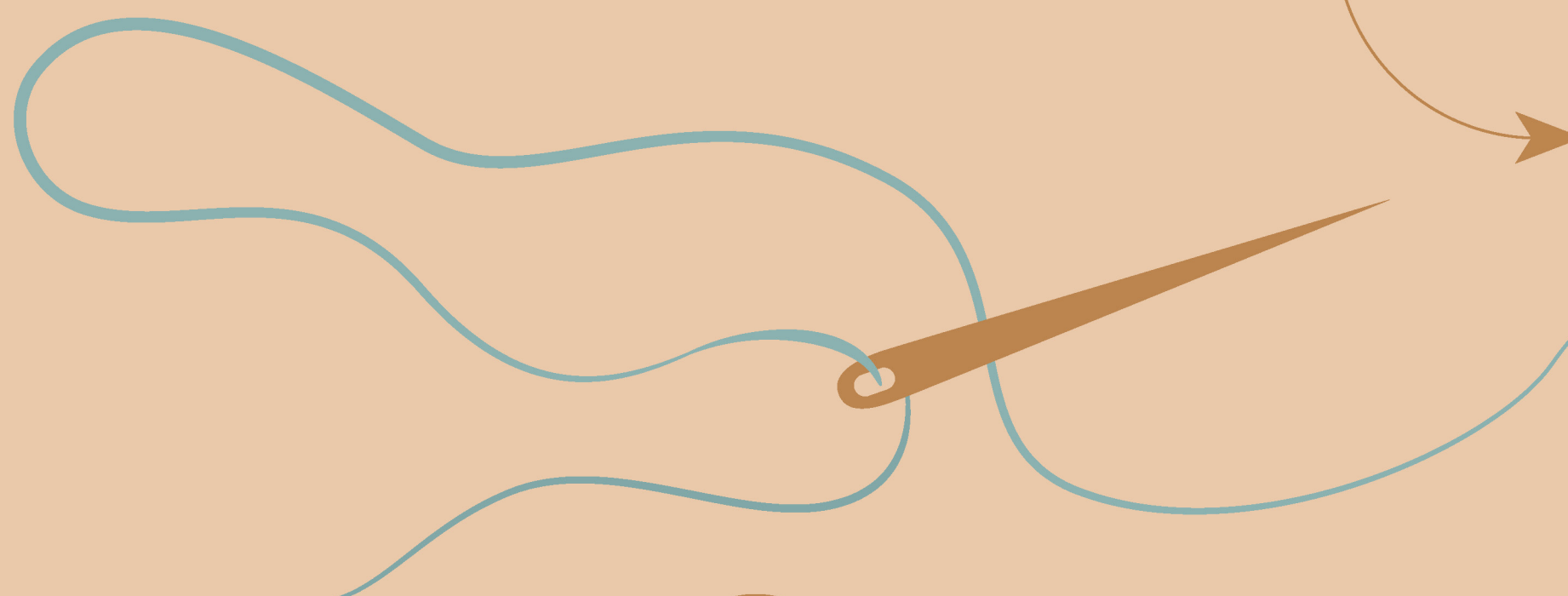
3 x

2

CZYSZCZENIE

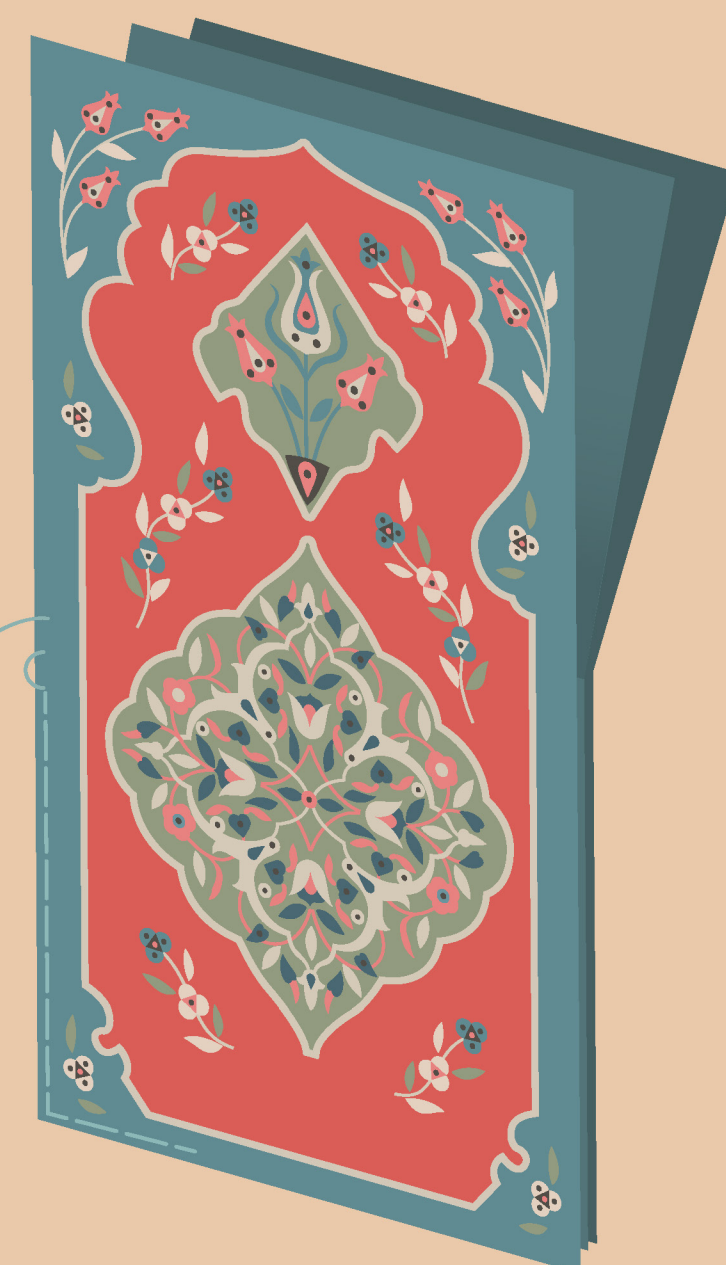
Rozwarstwione elementy myto w specjalnie przygotowanych wielkich kuetach.

3

REKONSTRUKCJA

Po wyczyszczeniu i wysuszeniu wszystkie elementy ponownie zszyto.

DZIEJE KOLEKCJI WAWELSKIEJ

WAWELSKIE ZBIORY SZTUKI WSCHODNIEJ NIE NALEŻĄ DO HISTORYCZNEGO WYPOSAŻENIA ZAMKU KRÓLEWSKIEGO NA WAWELU.

ORIENTALIA, KTÓRE ODEGRAŁY ISTOTNĄ ROLĘ W KULTURZE DAWNEJ RP POZYSKIWANE BYŁY NA DRODZE RÓŻNORODNYCH KONTAKTÓW MIĘDZY PAŃSTWAMI, HANDLU, ALE PONADTO, TAKŻE NA DRODZE MILITARNEJ.

WPEŁNYŁY ZASADNICZO NA ROZWÓJ UPODOBAŃ ARTYSTYCZNYCH POLSKIEGO DWORU I SPOŁECZEŃSTWA SZLACHECKIEGO.

ROZBIORY

Większość namiotów przepada bezpowrotnie

PIERWSZY NAMIOT W KOLEKCJI

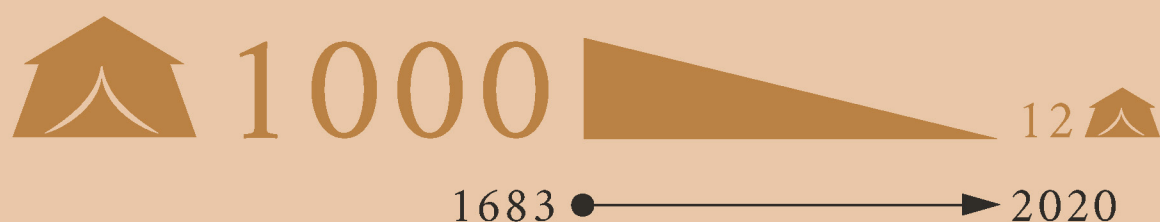
Jednym z najwcześniejszych darów dla tworzącego się muzeum był namiot turecki - pamiątka odsieczy wiedeńskiej roku 1683. Ofiarowany został przez rodzinę Potockich z Olszy.

DZIAŁALNOŚĆ SZYMONA SZWARCA

W latach trzydziestych XX wieku, antykwariusz Szymon Szwarc przekazał muzeum wawelskiemu kilka namiotów tureckich. Utworzyły one zespół sześciu pełnych namiotów i siedmiu osobnych dachów i plotów.

Grupie obiektów nabytych w Dreźnie tradycyjnie przypisuje się pochodzenie z wiedeńskiej odsieczy. Do najcenniejszych należą dwa „wezyrskie palace” - największy, trójmasztowy namiot czerwony oraz owalny namiot niebieski - „sztabowy”, należący zapewne do dygnitarza armii tureckiej

Z odsieczą wiedeńską łączą się także dwa płoty namiotu owalnego, : garnitur dwóch plotów i dachu uznawany za przedsiónek namiotu niebieskiego.

1683

ODSIECZ WIEDEŃSKA

Jako trofea wojenne w ręce polaków trafia ponda 1000 namiotów.

1729

WYWIEZIENIE KOLEKCJI DO DREZNA

Trzon zbioru znalazł się poza granicami kraju - w Dreźnie, gdzie wywiózł go August II Mocny.

1772

1918

POCZĄTKI EKSPOZYCJI MUZEALNEJ

Przystąpiono do realizacji ekspozycji muzealnej na Zamku. Wówczas dzieła pochodzenia wschodniego zajęły sporo jej miejsca.

1924

POWRÓT CZĘŚCI KOLEKCJI DO KRAKOWA

Detronizacja Wettynów i wyprzedaż części ich mienia po 1924 roku umożliwiły symboliczny powrót do Polski kilku znakomych zabytków.

1930

1933

250 LECIE ODSIECZY WIEDEŃSKIEJ

W tym czasie wzrosło zainteresowanie orientalizmem, ze względu na odbywającą się w roku 1933 wystawę o tematyce 250lecia odsieczy wiedeńskiej

1939

OKUPACJA NIEMIECKA

Okres okupacji niemieckiej namioty przetrwały na Wawelu, znajdując miejsce spoczynku w katedrze krakowskiej.

1945

1964

WYSTAWA NAMIOTÓW NA WAWELU

Pierwsza koncepcja stałej wystawy sztuki Wschodu pojawia się w 1959. Wystawę otwarto w roku 1964 i prezentowano do 1988 włącznie.

1988

W kolejnych latach w muzeum wawelskim znalazły się dzieła kluczowe dla oceny recepcji sztuki tureckiej i perskiej w dawnej RP.

2020

WAWELSKA KOLEKCJA DZIŚ

Wawelska kolekcja namiotów jest dziś najbardziej reprezentacyjnym zbiorem tego rodzaju dzieł w Europie.

